

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

De baptismo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](#)

De Baptismo.

RESPONSVI.

*De baptismo extra templum
non conferendo, nisi magis
Principibus.*

scire te iactas crimina, que tibi soli amicissimo sim confessus, & hec in medium

*te prolatum: meisque me coloribus esse
pingendum, & debere meminisse, quod
iacerim ad pedes tuos, ne gladio oris
tui amputares caput meum, quadrat
illud Proverb. c. 15. Qui ambulat
fraudulenter reuelat arcana, Qui autem
sedit, celat amici commissum.*

*Quarit denique Malderus d. c.
2. an se retum naturale obliget sub
peccato mortali, & afferit obligare
in re graui, peccata autem alterius
reuelare praesertim in ecclesiasticis,
eoque modo ut fiant publica,
& graue in ecclesia scandalum
oriatur, multo deterius est.*

*Quae autem per causam visitationis in notitiam visitantium ve
niunt, non tantum obligatione se
creti naturalis, sed & arcani ami
ci, & propter Deum, eiusque no
mine amici, obstringunt. Ut eo
magis denudare eiusmodi myste
ria ab ecclesiastico, diceretur def
peratio animae infelcis, & frau
dulenter ambulantis.*

*Sed & Honorius III. author d.
c. vi iuxta. alio argumento id per
suadet, vt in Corpore edito ex
authoritate Gregor. XIII. supple
mentum illius ita legitur; *vt iuxta
illius supremi post Christum pastoris
editum forma factus gregis, ex animo
dignoscatur nos dominandi libidine, sed
amore recte agendi, debet eum salubri
ter visitare: sic excessu delinquentium,
quantum potest corripiendo, ne reueleret;
(nota) sic increpando, ne confundat.
quia cu*m* iuxta sapienti*m* dictum secret*m* sit
arguendus amicus, amicitiae legem vi
olare videtur, si e*m* contra palam arguat
increpando.**

Baptismus citra necessitatem
extra templum conferi non
potest, nisi Regum & Principum
liberis. *clem. v. de Baptismo. Cinc.
pronunc. Mechlin. 1607. iii. 38. 5. Ri
tual. Rom. à Paulo V. editum
maginos Principes exigit; & vi
tus baptisatus fiat in illorum do
mesticis capellis, seu oratorijs &
Clementina transgreshionem, vi. in
re graui, mortalem existimat plu
res apud Sylvium in refol. v. baptismo.
4. conc. i. vbi & eos tantum Prin
cipes intelligit, qui non habent
superiori: sed Tridentinum s.
25. c. 9. de talibus sublimet, inquit,
ac supremos Principes iura imp*m* in
domini*m* suis habentes, qualescumque
intelliguntur s. 22. c. 8. sub nomi
ne Regum, de quibus late dictum in
Iur. Pont. nou. anal. de relig. tom.
n. 8. & seqq. fed & iterum Conc.
Trid. s. 24. de reform. mat. i. 5. in
secundo, inquit, grado magnum
dispensetur nisi inter magnos Princi
pes, & ob publicam causam: voi
non ita stricte accepimus et
verbum magnos. & propterea Ze
rola in prax. p. i. v. dispensatio. i. 2.
videtur comprehendere Barones
& titulatos regni Neapoltani, sed
& praxis nunc dispensationes non
ad nobiles tantum, sed & viles
personas non raro deducit, inquit
in d. Rituale magni principes
non tantum supremi, & his fe
rè proximi, sed & titulis emi
nentes intelligi posse videntur
sed neque ceremonia in bat
tismo sunt omittendes; nisi forte
ob necessitatem, non pompe; sed
quam explicat clementina; propter
quam*

quam nequeat ad ecclesiam absque
periculo accessus haberet. nec ex-
cusat dignitas baptisantis. *Sylva*
ibid. cont. 2. & 3.

De adificandis ecclesijs.

RESPONSVI.

De erectione nouarum pa-
rochiarum.

1. Quando in proprijs terminis Concilij Trid. f. 21. c. 4. vt ob locorum distantiam, siue difficultatem sine magno incommode ad percipienda sacramenta, & diuina officia audienda accedere non posint scolæ ad ecclesias suas parochiales, nouas parochias etiam iniuitū re-
toribus Episcopi constitutere possunt. & ex fructibus quomodocumque ad ec-
clesiam matricem pertinentibus com-
petenter dotare; & si necesse fuerit
compellere populum ea subministrare,
quæ sufficiant ad vitam noui parochi.
d. c. 4. nouas, inquam parochias:
ita enim Concilium. alioquin vbi
non sumus in proprijs terminis
Concilij, nec ex distantia, aut dif-
ficultate, est magnum incommo-
dum; plures baptismales ecclesiæ
in una terminatione esse non pos-
sunt: sed una tantummodo cum
suis capellis. c. plures. 16. q. 1. qui-
bus tamen aliquando omnia pa-
rochia tribuntur; ita tamen
vt in summis sollemnitatibus ac-
colæ in sua parochia comparare
debeant. c. si quis etiam de confe-
d. 1.

Magno, inquam, incommodo:
utique iudicis arbitrio, seu boni
viri: non equidem delicata cen-
sura & ne sibi quidem commodi-
tates auctoripentur magis, quam
ut necessitatibus satifiat. cuius cau-
se aliquid subfuisse videri potest
in ea decisione quæ retuli in Con-
sult. can. b. t. cons. 1. §. sed & idem.
cui consonat §. unde si ideoque reij-
cendam censui ad arbitrium lui-

dicis. tam quod non omnia in ca-
pellis fiant, ad quæ parochiani te-
nentur ex iure commoni, & Tri-
dentino; quam quod magna sit
distantia inter pastorem, cuius
sunt oves propriæ; vt instituitur
in nouis parochijs; & sacerdotes
qui in capellis, nec omnia præ-
stant, nec tanquam suis plenius el-
ego satifit magno incommodo per
erectionem nouæ parochie, quam
per capellam. eaque in casu mag-
ni incommodi mens esse videtur
Concilij Tridentini.

Sola quidem distantia, aut iti-
nerum difficultas refertur in d. c.
21. c. 4. ad audientiam. X. hoc tit. sed
4. & c. ad audientiam. X. hoc tit. sed
non com-
moditas
c. fin. X. hoc tit. generalioribus
tantum
exiguntur.
vitetur verbis: in locis, inquit, ^{3.}
quibus populi habitantes oratores egere
videntur, super basilicarum institu-
tionem studias salubriter prouidere. quâ-
quam ea generalitas ferè redu-
cenda videatur ad d. distantiam,
aut difficultatem: nisi forte popu-
lus ita excreuerit, vt vetus ecclë-
sia totum non capiat. tuic enim
vel nouæ ecclësiae adificandæ, vel
veteres augendæ sunt. c. præcipi-
mus. 16. q. 1. nam rerum mutatio-
nes vñionem, separationemue po-
stulant. d. c. præcipimus. c. & temporis
qualitas. 16. q. 1.

Atque hæc iterum, cum secun-
dum terminos Concilij, noua pa-
rochia dotari petitur ex fructibus
matricis; iuxta d. c. 4. aut obuen-
tiones ecclesiasticas intra ter-
minos nouæ parochiæ eidem
assignari, iuxta d. c. ad audientiam.

Nisi de suo
aliqui adi-
ficare &
dotare ve-
lant.

sed si quis in sua proprietate voluerit
ecclësiam adificare, de Episcopi consensu
licitum est. ita tamen vt maneat
matrici sua iustitia, & decima. c. qui-
cumque. 16. q. 1. & sic in c. 2. X. hoc
tit. leprosij propriam parochiam
erigere permittitur: ita tamen ut
in iuriis veteribus ecclësij de iure pa-
rochiali nequaquam existant. quam-
quam ex pietate illis ibidem, conce-
ditur, vt de horis, & nutrimentis ani-
malium suorum decimas tribuere non
cogantur. quæ exceptio, seu priui-
legium